PERSBERICHT – BRUSSEL 9/12/2024

OKRA herfst-barometer: de prijzen van woonzorgcentra per 1 september 2024

OKRA vroeg opnieuw via de wetgeving openbaarheid van bestuur alle dagprijzen op van alle Vlaamse woonzorgcentra zoals gekend op 1 september 2024, de start van de nieuwe dagprijsreglementering. Sinds 1 september 2024 mogen woonzorgcentra hun prijzen niet meer aanpassen aan het algemeen indexcijfer op een vrij gekozen tijdstip. De prijzen zijn nu gekoppeld aan de afgevlakte gezondheidsindex waarmee ook de pensioenen worden geïndexeerd.

De berichtgeving halfweg oktober over een stabilisering van de rusthuisprijzen met amper 2,8% in één jaar blijkt **te rooskleurig**. Want de berekening van de Vlaamse administratie ging maar tot 1 mei 2024, terwijl heel wat woonzorgcentra hun prijzen **verhoogd hebben in de overgangsperiode tussen mei en september** waarna het nieuwe systeem van indexering startte .

De gemiddelde dagprijs van een Vlaams woonzorgcentrum bedroeg op 1 september 2024, 73,81 euro **of 2 245 euro per maand.** Tegenover 1 september 2023 is dat een stijging met 3,6 % terwijl er voor de pensioenen maar één indexverhoging van 2 % in zat. **De rusthuisprijzen stijgen nog altijd meer dan de pensioenen.** Dat geldt ook als je terugrekent tot 1 mei 2023, de voorlaatste meting van de administratie: de prijzen in woonzorgcentra stegen sindsdien met 5,21 %, de pensioenen met 4 %.

Met een gemiddeld netto-pensioen van 1 706 euro per maand moet de gemiddelde bewoner van een gemiddeld woonzorgcentrum 540 euro per maand bijpassen bovenop zijn pensioen om de vaste prijs van het woonzorgcentrum te kunnen betalen.

Per provincie, en ook naargelang de gemeente zijn er vaak forse verschillen in de kostprijs van een woonzorgcentrum, net zoals tussen commerciële, publieke en non-profit instellingen. OKRA stelt daarom zijn resultaten voor in bijgaande nationale en provinciale **infografieken**,(via deze link) naast een overzichtelijk excel databestand met de gewogen gemiddelde prijs voor elk woonzorgcentrum (link naar bestand met gegevens alle woonzorgcentra) en een link naar een handige vergelijkingstool te downloaden in excel . Een methodologische nota over de analyse is via deze link eveneens ter beschikking.

Recordprijzen, onverwachte prijsdalingen en gemeentelijke kortingen

- De uitzonderlijk **hoogste dagprijzen** van Vlaanderen zijn te vinden bij 12 kamers in het woonzorgcentrum Belle Epoque in Knokke Heist: dit woonzorgcentrum hanteert 9 verschillende tarieven naargelang het kamertype met als gewogen gemiddelde maandprijs 4 882 euro. Kies je daar voor een eenpersoonskamer uit de hoogste tariefgroep dan is de prijs er 8 030 euro per maand.

- **Het goedkoopste woonzorgcentrum** blijft Sint-Jozef in de wijk Het Kiel in Antwerpen, een woonzorgcentrum van de congregatie Zusterkens der Armen (Les Petites Soeurs des Pauvres). Ze hanteren een eenvormige standaardprijs van 50 euro voor alle kamers of 1 520 euro per maand.
- Opvallend is dat een **tiental woonzorgcentra de prijzen gevoelig heeft verlaagd** na 1 mei 2024! Het gaat om commerciële woonzorgcentra van **de Franse multinational Emeis**, het vroegere Orpea dat vooral in Frankrijk negatief in het nieuws kwam met wanpraktijken in woonzorgcentra. Deze commerciële centra hadden afwijkend van het globale beeld een opvallend lage bezettingsgraad. Orpea kondigde recent aan dat ze 5 van hun Belgische woonzorgcentra willen overlaten of sluiten.
- **62 woonzorgcentra geven korting voor inwoners van de eigen gemeente** en passen een hogere prijs toe voor bewoners afkomstig uit andere gemeenten (zie link naar volledige lijst alle gemeenten met korting) (downloaden in excel) . **Die kortingen lopen op van 41 euro per maand tot 385 euro per maand**. Het gaat om publieke woonzorgcentra beheerd door een OCMW of gemeentelijk zorgbedrijf

Met OKRA vinden we die **praktijk** van steden en gemeenten om de woonzorgcentra betaalbaar te houden voor hun inwoners uitstekend en initiatieven die navolging verdienen. Minpunt is wel dat jarenlange inwoners van die gemeenten, die buiten hun wil om, terechtkomen in een woonzorgcentrum buiten de gemeente deze korting mislopen. Bijvoorbeeld door wachtlijsten in het gemeentelijk woonzorgcentrum. OKRA pleit ervoor dat deze gemeentebesturen met hetzelfde bedrag zouden tussenkomen in de kosten van dergelijke inwoners die in andere woonzorgcentra verblijven.

Verschillen tussen de commerciële rusthuizen en deze van de publieke en non profitsector

Wat je aankan met een gemiddeld pensioen hangt nog altijd heel sterk af van het rusthuis waar je terecht kunt. Vrije keuze in je omgeving heb je lang niet altijd door wachtlijsten en toelatingsbeleid. En dan hangt het er maar van af of je in een rusthuis van het OCMW, in een non-profit instelling of in een commerciële onderneming terecht komt. Op 1 september 2023 betaal je gemiddeld **2 119 in een publiek wzc**, terwijl de prijs oploopt tot 2185 euro in een rusthuis van een non-profit vzw en zelfs gemiddeld **2 456 euro in een commercieel rusthuis**. Anders gezegd**: in een commercieel rusthuis betaal je maandelijks gemiddeld 335 euro meer dan in een OCMW-rusthuis en toch nog 264 euro meer dan in een non-profit woonzorgcentrum.**

De Vlaamse woonzorgcentra zijn voor 26% in handen van de publieke sector, 40% zijn non-profitinstellingen, 34% zijn commerciële instellingen. De commerciële markt wordt gedomineerd (59 %) door drie Franse multinationals: **Clariane** met de 71 woonzorgcentra van Korian Belgium, **Groupe Colisée** met 57 woonzorgcentra (Armonea) en **Emeis** (het vroegere Orpéa) met nog 22 woonzorgcentra

De publieke , de non-profit en commerciële sector verschillen naar personeelsbezetting en kwaliteitskenmerken :

- **De gemiddeld duurdere commerciële instellingen hebben rekening houdend met de zorglast gemiddeld minder personeel in dienst dan de publieke sector.** Zowel voor verplegend personeel als voor zorgkundigen hebben de non profit instellingen méér personeel boven de norm dan de commerciële, en overtreft de publieke sector daarin de twee andere. Dat was ook eerder al de conclusie van het Rekenhof in maart 2024: *"In de publieke sector werken qua personeelscategorieën*

verhoudingsgewijs meer zorgkundigen en 'begeleiders wonen en leven' (de vroegere animatoren), terwijl in de non-profitsector meer reactiveringspersoneel werkt (…) de analyse van het Rekenhof bevestigt de verschillen in personeelsinzet tussen de drie sectoren: ***in een publiek wzc werken gemiddeld 6,5 VTE meer dan in de profitsector en gemiddeld 3,9 VTE meer dan in de non-profitsector. De non-profit wzc's stellen gemiddeld 2,6VTE meer tewerk dan de profit wzc's.***"

- Commerciële instellingen hebben in de referteperiode 2022-2023 **gemiddeld een lagere bezettingsgraad** (90%) dan publieke instellingen (94%) en non-profit instellingen (95%).
- Commerciële instellingen hebben over die periode gemiddeld **minder zorgbehoevende bewoners** dan non-profit en publieke instellingen: de zorggraad ligt er zowat 10% lager. De minimumpersoneelsbezetting per instelling wordt berekend in functie van deze zorggraad.
- 17 Vlaamse woonzorgcentra staan momenteel (9 december 2024) onder verhoogd toezicht na een problematisch inspectierapport**. 14 van deze centra zijn commerciële woonzorgcentra**, 3 zijn non-profitinstellingen, geen enkel is een publiek woonzorgcentrum. De gemiddelde prijs in deze centra ligt met 2 372 euro per maand beduidend boven het gemiddelde. *Het gaat om de commerciële centra Sweet Home in Gent, Dellebron in Kortenaken, De Vlaamse Ardennen in Horebeke, Ons Geluk in Oostende, Moretus in Antwerpen, Rodenbach in Denderleeuw, De Veldekens in Antwerpen, Klein Veldekens in Geel, , Beerzelhof in Putte, De Mouterij in Aalst, Zilverduin in De Haan, Vordenstein in Schoten, Regatta in Antwerpen en Serrenhof in Sint Truiden . Verder ook de non profit instellingen De Linde in Ronse, Eureka in Evere, en Vogelzang in Leuven.*

OKRA trekt de boer op met deze gegevens

Bij OKRA vinden we het spijtig dat al deze objectieve gegevens over woonzorgcentra niet makkelijk terug te vinden zijn voor wie op zoek gaat naar een woonzorgcentrum. Zelfs de prijzen worden dikwijls niet of onvolledig vermeld op de website van het woonzorgcentrum. Al deze gegevens zijn nochtans beschikbaar bij de overheid. Het is nog steeds wachten op een gebruiksvriendelijke databank van de overheid met deze gegevens, nochtans een eerdere aanbeveling van het Rekenhof.

Daarom trekt OKRA de volgende maanden de boer op met lokale lezingen en presentaties om ouderen wegwijs te maken in de objectieve verschillen tussen woonzorgcentra in hun regio. Een tiental vrijwillige lesgevers kregen de voorbije dagen hun opleiding. Alle officiële gegevens over personeelsbezetting, samen met gegevens over de aard van het beheer, de dagprijzen en inspectieverslagen stellen we via de OKRA-website online ter beschikking van onze leden en de lokale OKRA-belangenbehartigers.

Voor meer info: Herman Fonck, voorzitter belangenbehartiging OKRA - GSM 0478 553 775

OKRA is de grootste seniorenvereniging in Vlaanderen en Brussel met 1.000 trefpunten, 12.500 vrijwilligers en 125.000 leden. Door een sterk aanbod van culturele, sociale en sportieve activiteiten samen met een sterke belangenbehartiging, streeft OKRA naar rechtvaardigheid, verbondenheid en aandacht voor de senioren in de maatschappij.